

Z obsahu:

Pane, dej mi moudrost!
Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
29. ledna 2003
- strana 2 -

**Největší žebrák
20. století**

P. Werenfried van Straaten
odchází krátce po svých
90. narozeninách
- strana 4 -

**Vzpomínky
na P. Werenfrieda
van Straaten**
- strana 5 -

Děti jsou učitelé lásky
Jean-Marie Meyer
- strana 6 -

**Radostná zvěst
pro třetí tisíciletí**
- strana 7 -

„Ježíšův očitý svědek“
Paolo Risso
- strana 8 -

Vítězové poslední hodiny
L. Fedrigoni - Etschtal
- strana 9 -

**Sdělovací prostředky ve
službách pravého pokoje
ve světle Pacem in terris**
Poselství Jana Pavla II.
k 37. světovému dni
sdělovacích prostředků
- strana 10 -

Bašta Pána Boha (6)
Vilém Hünermann -
četba na pokračování
- strana 14 -

*Zakladatel Kirche in Not
P. Werenfried van Straaten
zemřel krátce po svých
90. narozeninách*

Pane, dej mi moudrost!

Kantikum ranních chval v sobotu 3. týdne (Mdr 9,1-6.9-11)

Kantikum, které je dnes na řadě, představuje větší část rozsáhlé modlitby, vložené do úst Šalomounovi, kterého biblická tradice pokládá za krále spravedlivého a moudrého par excellence.

V podstatě se jedná o tři linie teologické myšlenky, které nám tato kniha předkládá:

Blaženou nesmrtnost jako konečný přístav života spravedlivého (srov. kap. 1-5); moudrost jako božský dar a vůdce života a rozhodování věřících (srov. kap. 6.-9); dějiny spásy, především základní událost exodu z egyptského útlatku jako

znamení onoho boje mezi dobrem a zlem, který vyústí do plnosti spásy a vykoupení (srov. kap. 10-19).

Prosba o dar moudrosti

Šalomoun žil o deset století dříve než inspirovaný autor Knihy moudrosti a byl proto pokládán za ideálního praotce a tvůrce celé pozdější reflexe o moudrosti. Hymnická modlitba vložená na jeho rty je slavnostním vyzváním *Boha otce a milosrdného Pána* (9,1), aby mu udělil dar moudrosti.

V našem textu je zřejmá nárazka na scénu, kterou vypráví 1. kniha královská, jak se Šalomoun na počátku své vlády odebral na výšinu Gibeon, kde postávala svatyně, a po skončení velkolepé oběti měl v noci ve snu vidění. Na žádost samého Boha, který ho vyzval, aby si vyžádal dar, odpověděl: *Dopřej své-*

mu služebníkově učenlivé srdce, aby mohl soudit tvůj lid a dovedl rozlišovat mezi dobrem a zlem (1 Král 3,9).

Podnět, který nabízí tato Šalomounova prosba, je v našem kantiku rozvinut do série výzev adresovaných Hospodinu, aby udělil nenahraditelný poklad, jakým je moudrost.

V úryvku, který byl vybrán pro liturgii chval, nacházíme tyto dvě prosby: *Dej mi moudrost..., sešli ji ze svatých nebes, od svého svatého trůnu ji pošli* (Mdr 9,4.10). Bez tohoto daru jsme si vědomi, že jsme bez vůdce, jakoby zbaveni polární hvězdy, která dává orientaci v životních mravních rozhodnutích: *Jsem... člověk křehký s krátkým žitím, který těžko chápe, co je právo a zákon, ... (člověk) by bez tvé moudrosti nestál za nic* (v. 5-6).

Charakter pravé moudrosti

Snadno lze vytušit, že tato moudrost není prostá inteligence nebo praktická schopnost, ale spíše účast na smýšlení samého Boha, který *svou moudros-*

tí stvořil člověka (srov. v. 2). Jedná se tedy o schopnost proniknout do hlubokého smyslu bytí, života a dějin, jít za povrch věci a události a odhalit poslední význam, tak jak chce Pán.

Moudrost je jako lampa, která osvětluje naše každodenní mravní rozhodování a vede nás po správné cestě, abychom poznali, *co je milé v očích Pána a co je správné podle jeho přikázání* (srov. v. 9). Proto nám liturgie ukládá modlit se tato slova Knihy moudrosti na počátku

dne, aby Bůh se svou moudrostí nám byl po boku, *nám pomáhal a s námi pracoval* (srov. v. 10) a zjevoval nám, co je dobré a co zlé, co je správné a co nesprávné.

Ruku v ruce s božskou moudrostí vstupujeme s důvěrou do světa. K ní se přimykáme, milujeme ji snoubeneckou láskou

po příkladu Šalomouna, který podle Knihy moudrosti vyznával: *Tuto (moudrost) jsem miloval a vyhledával již od svého mládí, hledal jsem ji, abych si ji vzal za snoubenku, zamiloval jsem se do její krásy* (8,2).

Kristus - Božská Moudrost

Cirkevní otcové identifikovali Krista s Boží Moudrostí podobně jako svatý Pavel, který definoval Krista jako *Boží moc a Boží moudrost* (1 Kor 1,24).

Zakončeme nyní modlitbou svatého Ambrože, který se takto obrátil na Krista: „Nauč mě slově bohatým na moudrost, protože Ty jsi Moudrost. Otevři mé srdce, Ty, který jsi otevřel Knihu! Otevři onu bránu, která je v nebi, protože Ty jsi Brána! Jestliže budeme skrze Tebe uvedeni, budeme vlastnit věčné království; jestliže vstoupíme skrze Tebe, nebudeme zahanbeni, protože se nemůže zmýlit ten, kdo si zajistil vstup do příbytku Pravdy“ (Commento al Salmo 118/1: SAEMO 9, s. 377).

Bolletino Vaticano
29. 1. 2003

EDITORIAL

Úmrtí premonstráta P. Werenfrieda van Straaten, který právě oslavil své devadesáté narozeniny, je velkou bolestí pro celý svět, který se hluboce sklání před jeho památkou. Teprve když strom padne, pozná se, jak byl veliký. Zatímco Nizozemí dělá všechno pro to, aby zapomnělo na své křesťanské kořeny a úspěšně uskutečňuje i bez marxistické ideologie praktický egoistický materialismus, jeho rodák bezmála šedesát let hojil právě ty rány, které bezbožecké ideologie 20. století s takovou krutostí a silou zasadily Evropě

a světu. Je to až neuvěřitelné, co tento „největší žebřák“ se svou „milionovou čepicí“ dokázal vykonat a vyvolat dobrého. V době přesycené sobectvím, nesnášenlivostí, pomstychtivostí a požitkářstvím je jeho život a dílo výmluvným příkladem, že to, co Evropské a světu nejvíce chybí, je praktické uplatňování evangelia lásky. Právě v oné poválečné době, kdy jsme se u nás „vypořádávali“ s Němci nezřídkou lidským a přímo barským způsobem, dokázal tento chudý kněz neúnavně organizovat sbírky na pomoc

Pokračování na str. 11

Požehnané setkání

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Chceš-li, můžeš mě očistit

Ježíš zahájil svou činnost nejen hlásáním radostné zvěsti o příchodu Božího království, které je třeba přivítat pokáním a obrácením, ale také velkorysou dobročinností prokazovanou nesčítaným nemocným a posedlým. Důležitější než ukazovat svou moc je pro Pána projevat svou lásku a slitovnost. Prokazovat dobrodiní je nerozlučnou součástí nové evangelizace. Chceš-li se zapojit do hlásání radostné zvěsti, nemysli ani tolik na výmluvnost svých slov, jako na výmluvnost a přesvědčivost svých skutků. *Cokoliv děláš, dělej to tak, aby to sloužilo Boží oslavě.*

Ačkoliv k Ježíši přinášeli své nemocné z široka daleka, neotevřel si ve městě pohodlnou ordinaci, ale sám se vypravil do okolí, aby hledal *zahynulé ovce domu izraelského*.⁽¹⁾ Jeho láska ho vede na opuštěná místa, kde žijí vyhoštění, aby také jim dal zakusit dobrodiní svého příchodu. Chce dát příležitost i těm potřebným a strádajícím, kteří ho nejvíce potřebují, a přitom nemají nikoho, kdo by je k němu přivedl. Láska nevyčkává, až ji někdo vyhledá, ale sama ochotně a obětavě vychází vstříc.

K těm nejvíce postiženým patří nešťastník, kterého přepadlo malomocenství. Jeho smutný osud umírání za živa je ještě stíženější opuštěností a beznadějí: *Je nečistý, bude bydlet sám a zdržovat se mimo obydlí.* Malomocenství snad nejnázorněji zobrazuje stav hříchu: je to postupné umírání zaživa. Může být něco smutnějšího? Ale náhle pronikl do temnot bezvýhodného zoufalství světly paprsek naděje. K jednomu z těch nešťastníků se donesla zvěst o Ježíši z Nazareta, *kteřý i nečistým duchům poroučí, a poslouchají ho*.⁽²⁾ Chytá se této zprávy jako tonoucí stébla. Co může být vytouženějšího než opětovný návrat mezi živé. Rozhlašovat zprávu o Ježíšově příchodu znamená rozdávat a probouzet novou naději.

Když se za Ježíšem hrnuly zástupy do Kafarna, nemohl se k nim nešťastník připojit. Jeho jedinou šancí je potkat Pána někde na opuštěném místě daleko od lidí. Bude mít takové štěstí? Je-li někde uvězněné srdce, které zatouží po Ježíši, nezůstane dlouho opuštěné. Pán po něm touží mnohem více než ono po Pánu. On sám se postará, aby se jejich cesty zkřížily. Nabídní se Pánu, že bys chtěl být prostředníkem ta-

kových požehnaných setkání. Nelituj pro jejich zdar žádné námahy. *Nehleď na sebe, nýbrž na to, co prospívá mnohým, aby tak mohli dojít spásy.* Dodej chorému odvahy, aby neúnavně hledal svého Dobrodince.

Pohleď na něho, s jakou touhou a důvěrou se blíží k božskému Mistru. Co nyní udělá? Padá před ním na kolena. Tato poloha nejlépe vyjadřuje postoj jeho duše a jeho srdce.

Jeho prosba je obdivuhodně prostá a výmluvná: *„Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.“*

Nic víc nepřidává. Prosebník si je plně vědom své vlastní bezmocnosti, ale tím více skládá svou naději v Pána. Není tato prosba, plná bezmezných důvěry, především oslavou Ježíšovy dobroty i božské moci? Co jiného si přeje Ježíšovo Srdce, než aby mohlo očistit každého člověka, vytrhnout ho z moci jeho Nepřítele. Ušel daleko větší kus cesty než jen z Kafarna na toto místo, aby tak mohl učinit. Opustil Otcovo lůno a sestoupil z nebe, aby nám vrátil zdraví a život. Není takového malomocenství těla ani duše, které by Pán nechtěl očistit. Stačí k tomu tak málo: s plným vědomím své těžké choroby pokleknout u jeho nohou a dovolit mu, aby se nad tebou mohl *slitovat a vztáhnout svou ruku.*

„Chci, buď čist! Chci, abys byl zbaven všech zlých návyků, vnitřního nepořádku, nekázně a duchovního živoření.“

Obdivuj bezmeznou moc Ježíšova slova. Uzdravený může odložit své roztrhané šaty, upravit svůj zevnějšek. Už nebude volat: *Nečistý, nečistý,* vyhýbejte se mi! *Jeho malomocenství od něho odstoupilo a byl očištěn.* Pán chce, abys byl a také zůstal čistý.

Nespokoj se s pouhým děkováním, ale pros o milost a sílu, abys byl věrný jeho nejvyšší vůli a zůstal čistý.

Jak splatit dluh za tak velký nezasloužený dar? *Jdi a ukaž se knězi a obětuj dar.* Spolu s obětí, kterou kněz přináší, obětuj jako dar celý svůj život Tomu, který tě uzdravil z tvého malomocenství. Dnes již není zapotřebí, aby se Pán skrýval, proto ho oslavuj a buď svědkem jeho dobroty, milosrdenství a velkodušné lásky tím, že budeš *napodobovat Krista.*

Šťastný člověk, jemuž byla odpuštěna nepravost. Radujte se, těšte se a jásejte všichni, kdo jste upřímného srdce.⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Mt 15,24; ⁽²⁾ Mk 1,27; ⁽³⁾ Resp. žalm 32

Liturgická čtení

1. čtení – Lv 13,1-2.45-46

Hospodin řekl Mojžíšovi a Áronovi: „Jestliže se u někoho ukáže na holé kůži vřed, strup nebo světlá skvrna – což bývají příznaky zhoubného malomocenství – ať je přiveden k veleknězi Áronovi nebo k některému z jeho synů kněží.

Malomocný, na němž se objeví tato vyrážka, ať chodí v roztržených šatech, s rozpuštěnými vlasy a se zahalenými vousy a bude volat: *Nečistý, nečistý!* Je nečistý po všechn čas, pokud bude mít vyrážku. Je nečistý, bude bydlet sám, musí se zdržovat mimo tábor.“

2. čtení – 1 Kor 10,31-11,1

Bratři! Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě. Nebuďte pohoršením ani židům, ani pohanům, ani Boží církevní obci. Já se také snažím o to, abych ve všem pamatoval na druhé, a nehledím na to, co je prospěšné mně, ale na to, co prospívá všem, aby tak mohli dojít spásy. Napodobujte mne, jako já (napodobuji) Krista.

Evangelium – Mk 1,40-45

K Ježíšovi přišel jeden malomocný a na kolenu ho prosil: *„Chceš-li, můžeš mě očistit.“* Ježíš měl s ním soucit. Vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: *„Chci, buď čistý!“*

A hned od něho malomocenství odešlo a byl očištěn.

Ježíš ho hned poslal pryč a přísně mu nařídil: *„Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a přines obět za své očištění, jak to nařídil Mojžíš – jim na svědectví.“*

On odešel, ale začal to horlivě rozhlašovat a tu událost rozšiřovat, takže Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstal venku na opuštěných místech. Přesto však chodili k němu lidé odevšad.

Největší žebrák 20. století

P. Werenfried van Straaten odchází krátce po svých 90. narozeninách

Zakladatel mezinárodního pomocného díla **Kirche in Not/Ostrprieesterhilfe** P. Werenfried van Straaten oslavil v katedrále v Limburgu 11. ledna při slavnostní bohoslužbě své 90. narozeniny. K prvním gratulantům patřil prezident evropské komise Romano Prodi, který označil jubilanta za apoštola míru. Pro jeho nasazení za pro-

„Špekpáter“, která ho učinila populárním. V následující době rozšířil působnost svého díla na církev ve východní Evropě za „železnou oponou“. Dílo bylo přejmenováno na „Kirche in Not“ – Církev v nouzi. P. Werenfried shromažďoval prostředky na obnovu zbořených kostelů, podporoval výchovu kněží na Litvě,

posílal do východní Evropy náboženskou literaturu. Každý rok pořádal kongresy, při kterých obracel pozornost světa na situaci pronásledované církve za železnou oponou. Zvláště se staral o ukrajinskou řeckokatolickou církev.

Po převratu v roce 1989 na přání Jana Pavla II. navázal kontakty s ruskou pravoslavnou církví, která byla pronásledováním velmi těžce postižena, a zajišťoval pro ni cílevědomou pomoc, která měla být „znaméním nezištné lásky, cestou ke smíření sesterských církví“.

Potřeba vybudovat v poválečné době domy pro utečence a katolickou církev v dosavadní diaspoře v severním Německu

Werenfried van Straaten se narodil 1913 v holandském Mijdrechtu. R. 1934 vstoupil k premonstrátům v opatství Tongerlo, kde byl ve 27 letech vysvěcen na kněze. Krátce po skončení druhé světové války založil pomocné dílo „Ostprieesterhilfe“, pořádal v Belgii sbírky pro německé vyhnance a usiloval o smír s bývalými válečnými nepřáteli. Jelikož P. Werenfried tehdy nasbíral u vlámských sedláků několik tun sláminy, dostal přezdívku

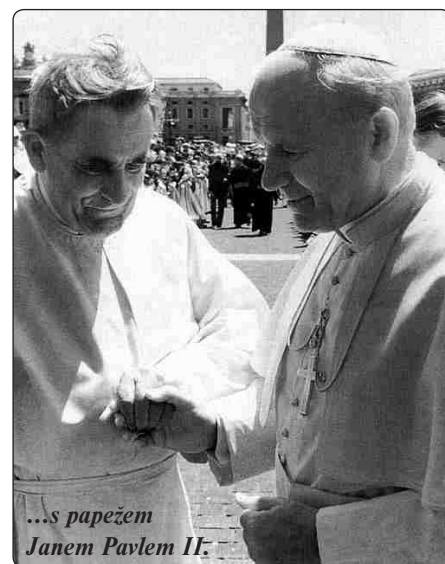
vedla P. Werenfrieda k založení mezinárodního stavitelského řádu. Jako poradce 2. vatikánského koncilu mohl se v Římě setkat se 60 biskupy ze zemí za železnou oponou. Na přání Jana XXIII. rozšířil působnost své pomoci i na Latinskou Ameriku, Afriku a Asii. Jako doplněk iniciativ v oblasti výživy a nemocí a zvláštní rozvojové pomoci měla nyní Kirche in Not podporovat také pastorační práci v ohrožených oblastech.

„Špekpáter“ vzbudil pozornost nezvyklými projekty, jako byla „kaple na kolejích“ v poválečném Německu a ve východním Prusku. Později k tomu přibýly „plovoucí kostely“ v oblasti Amazonky v Brazílii, na Volze a Donu v Rusku. P. Werenfried byl znám v Německu jako zanícený kazatel. V průběhu doby nasbíral více než 3 miliardy Eur a stal se „největším žebrákem století“.

Dílo P. Werenfrieda Kirche in Not/Ostprieesterhilfe jako pomocné dílo s papežským právem existuje dnes v šestnácti zemích. Mezinárodní centrála je v Königsteinu a řeší ročně na deset tisíc projektů z více než 130 zemí světa. Podle slov zaklada-

tele se stala „místem setkávání světové církve“. Stará se o vzdělávání a další výchovu seminaristů a kněží, o novou výstavbu a obnovu vzdělávacích center a kostelů, o překlady a vydávání Bible a jiné náboženské literatury a o vysílání náboženských programů. V roce 2001 obdržela Kirche in Not celkem 79,15 mil €. Podle kardinála Ratzingera patří k „nejvýznamnějším pomocným dílům a působí požehnaně nejen ve východní Evropě, ale na celém světě.“

P. Werenfried van Straaten žil nyní v Bad Soden nedaleko Königsteinu a stále se účastnil rozvoje díla, v jehož čele ny-

ní stojí Švýcar Hans Peter Rötling jako prezident a Antonie Willemsová, neteř jubilanta, jako generální sekretářka. Mezinárodním duchovním asistentem je chilský kněz Joaquin Aliende.

Podle Kath-net

„Bůh je lepší, než si můžeme myslet. Ale i lidé jsou lepší, než si myslíme.“

„Setřít Boží slzy všude tam, kde pláče.“

P. Werenfried van Straaten

Z korespondence P. Werenfrieda

„Již dva roky dostávám od našeho faráře část darů lásky, které pravidelně přicházejí z Belgie. Začal slatinou a včera jsem dokonce dostala pár krásných bot. I když jsem jako vysídlenec přišla o majetek a kvůli nemoci již nemohu pracovat, myslím, že je mojí povinností i z mé strany něco obětovat. Proto jsem snála svůj snubní prsten z prstu a přikládám ho. Pomozte tak Čechům, kteří nás vyhnali, tak jako pomáháte nám, i když Váš národ pod Němci tak těžce trpěl. Můj muž zemřel hladem v Opavě v roce 1946. Chci mu zůstat věrná i bez prstenu a snášet všechny těžkosti k Boží slávě.“

P. Werenfried van Straaten

„Jsme osobně odpovědní za každý kousek Božího království, který představujeme. Teprve když se Kristus stane jedinou směrnicí našeho jednání, když láska k Bohu a k lidem bez odporu proniká z nás navenek, teprve pak se v nás Kristus v této době narodí a může být mír na zemi.“

P. Werenfried van Straaten

„Vedle mnoha úkolů, které nám Bůh světil, dává nám nyní

úkol, na který jsme čekali padesát let: novou evangelizaci, smíření a obnovení lásky v komunistické zemi plné trosek. To je největší dějinná výzva našemu dílu. V tomto roce jsme pomáhali ve více než 130 zemích. Podpora církve ohrožené bídou a útlakem ve Třetím světě není méně důležitá jako pomoc pro pronásledované a pro obnovu jejich kostelů, které povstávají z trosek.“

P. Werenfried van Straaten

„Láska k bližním nespočívá v krásných slovech, nýbrž vyžaduje skutky a oběti. Žádá kousek z nás samých. Žádá náš osobní postoj k hladovějícím, nahým, nemocným, zajatým a všem ostatním, v nichž se skrývá sám Kristus. ... Láska k bližním tedy žádá, abychom Krista poznávali a chtěli potěšit i v těch, kteří vinou válečných štváčů zbařených svědomí, nosí sice nepřátelskou uniformu, ale přesto zůstávají našimi bratry, protože Kristus je povolal, aby byli dětmi téhož nebeského Otce. Tito naši nejchudší bratři jsou ve veliké nouzi. ... Kdo jde bez povšimnutí kolem tolikerého utrpení, nemůže se nazývat křesťanem.“

P. Werenfried van Straaten

P. Werenfried při modlitbě růžence na Rudém náměstí v Moskvě r. 1992

Vzpomínky na P. Werenfrieda van Straaten

On byl dítě. Celých svých devadesát let myslel, cítil, mluvil a jednal jako dítě. On byl Boží dítě. Žil s vědomím, že jeho Otec ho bude chránit a „rozhybe jeho věc“. Touto věcí bylo jeho „dílo“, jeho životní dílo, jeho pomocná organizace Kirche in Not/Ostrprieesterhilfe. Jako dítě se za ně zasazoval celým svým srdcem, celým svým úsilím, všemi svými silami. Nešetřil sebe ani druhé, což také odpovídalo jeho dětskému srdci. Později, když už dobojoval bitvu a prosadil svou věc, bylo mu jich líto, prosil o odpuštění, opět jako dítě. Před Bohem, svým Otcem, i před lidmi. Pro málokoho platilo tak jako pro něj Kristovo slovo: „Nechte je přijít ke mně, protože jejich je nebeské království.“

Werenfried přicházel často, přicházel stále. Žil s Bohem. Jeho mše svaté, jeho modlitby, jeho práce, jeho dopisy, jeho kázání, cesty, setkání s papeži a politiky, bankéři, všechno, co dělal, platilo jeho velkému úsilí zachránit duše, vést lidi k Otci, rozšiřovat království lásky až do posledního koutu světa. Jen tak může nastat mír. Werenfried byl bojovníkem za mír, jeho vlastní jméno bylo jeho programem. Bojoval rád a stále proti všemu odporu, proti nemoci, proto únavě, proti sobě samému.

Werenfried znal své silné stránky, ale ještě lépe znal ty slabé. Svým „dobrodincům“ které nikdy nenazýval „sponzory“, říkal: „Bůh mi dal těžkou úlohu, a přitom zavřel oči před mými slabostmi. Často mě postavil před nepřekonatelné překážky a pak je sám vyřešil. Dal mi do srdce bezmeznou důvěru a nikdy mě nezklamal. Mnoho mi vzal, ale ještě více mi dal a pokaždé, když jsem byl nerozumný nebo nevraživý, bezradný anebo bezbran-

ný, dokázal mi, že On sám řídí naše dílo.“ Tak smýšlel, tak miloval, tak pomáhal nesčetným bratřím a sestrám pronásledované církve. Nacházel je všude. A všude se stával jejich přímluvcem o Boha.

Jürgen Liminski

Všechno začalo v roce 1947. Čtrnáct milionů Němců bylo na základě jaltské dohody vítězných mocností, které si rozdělily Evropu, vyhnáno z vy-

P. Werenfried na počátku svého díla

chodních území. To byl počátek velkých vyhnanství naší doby. Vyhnanci žili v katastrofálních životních podmínkách v bunkrech a pod troskami rozbitého Německa. Mezi nimi bylo 6 milionů katolíků. O Vánocích napsal: „V těch bunkrech už nezbylo místo pro Ježíše.“

A P. Werenfried prosil Vlámky, kteří ještě oplakávali ty, které jim Němci zabili, o gesto smíření. Tak začalo jeho velké dobrodružství.

Jeho statečná služba církvi za železnou oponou mu vynesla uznání všech velikanů katolické církve ve východní Evropě, od Mindszentyho přes Berana, Slipyje, Wyszinského, Trochtu a Todea až k Wojtylovi.

Pán Bůh ho již objal a přijal k sobě, tak jak on to dělal s námi.

Orazio Petrosillo

Děti jsou učiteli lásky

„ANO“ ruší osamocenosť

„Na počátku bylo Slovo.“ I pro ty, kteří nás milují, bylo na počátku slovo, a to slovo zní „ANO“. Všechno začíná tímto slovem, kterým také každý z těch dvou, kteří uzavírají manželství, přijímá toho druhého: *Ano* k tobě, k tvému tělu a tvé duši, k tvé minulosti, která se nyní stane součástí naší společné budoucnosti.

Ano o svatbě ruší osamocenosť obou a otevírá oba navzájem pravdě a hloubce. *Ano* je naší prvořadou smlouvou. Je to světlo a výzva a stává se také plamenem.

Je to světlo, protože je-li život cesta, pak ji osvětluje toto *Ano*. Je to výzva, protože každý nový den staví mému svědomí otázku: Jak mohu dnes zůstat s tebou jedno?

A konečně je také pramenem. Pramen vytryskne nenápadně v horách a voda teče tiše po sněhu, aby se na jaře proměnila v bouřlivou bystřinu. V nížině teče voda poklidněji, ale je to stále táž voda, která vytryskla na výšině a která nakonec vplyne do moře.

Tak je to i s naším *Ano*. Je to pramen, který začíná, ať už váhavě nebo mocně, a který se objeví na světle. Je to voda, kterou vidíme, jak pokojně proudí, když se zjevuje věčnost, ale je to stále stejné *Ano*, dnes, zítra jako v okamžiku svatby.

Děti - bohatství, které vyžaduje mnoho

Devět měsíců se člověk připravuje na příchod dítěte. Rodiče a sourozenci čekají. Prožíváme něco, co je svým způsobem podobné tajemství adventu. Uvnitř těla vyrůstá svět, který je větší než naše planeta. Kolem naší země obletíme rychle. Kolik času je naopak třeba k tomu, abychom pronikli do tajemství, které zahalují dětské slzy a dětský smích!

Paradoxně jsou děti náš poklad, protože od nás žádají čas, úsilí a peníze, ale právě proto, že od nás žádají mnoho, zjevují nám právě bohatství, totiž naši schopnost dávat a odevzdávat se. Jistě, děti je třeba vychovávat, ale paradoxně je to právě dítě, které se stává našim vychovatelem. Je totiž nositelem mnoha poselství.

Když mu pozorně nasloucháme, objevíme, že dítě je prorokem: umí odhalit smysl našeho života, lásky, smrti. Umí nám ukázat, že i když jsme rodiče, v podstatě jsme sourozenci našich dětí. Zkrátka, naše děti jsou našimi mistry.

Člověk se učí napodobováním

Je nabíledni, že výchova staví rodiče před velké nároky, protože vychováváme celou svou bytostí, svou duší, svým srdcem

a svým tělem. Jen tak může vzniknout výchovná vazba, která je současně citová i duchovní. Učíme celou svou bytostí proto, protože i děti se učí celou svou bytostí. Z antropologického hlediska je dítě napodobující bytost.

Pomocí celého svého těla blíží se stále více k porozumění. Přijímá realitu a vrací jí zpět hrou. Děti napodobují, to znamená sjednocují se se vším, co vidí a slyší. A toto napodobování se uskutečňuje celým tělem.

Četl jsem o tom sice v knihách, ale teprve život mi to skutečně ukázal. Když jsem jednou večer vystupoval po schodech našeho domu, uslyšel jsem hlučný smích, který vycházel

z domu. Děti večerely. Když jsem stoupal po schodech, kladl jsem si otázku po důvodech této veselosti. V kuchyni se potvrdilo mé podezření. Náš pětiletý syn vystoupil na stoličku, vzal knihu a dával svým nadšeným sourozencům lekci filozofie, při čemž používal některé výrazy, které slyšel z úst svého otce. A přitom mě popíchlo, že se nesmály jen děti, ale i jejich matka!

Tím, že dítě napodobovalo svého otce, pokoušelo se být tím, koho tak těžko poznáváme: samo sebou. Děti nemohou dělat nic jiného než nás napodobovat.

Dar života je svěřen lásce

Dítě nám připomíná něco o našem původu, když nám ukazuje, že dar života je svěřen lásce a jen tak je možno ho pochopit. Bez daru života je život nepochopitelný. Ne nadarmo vzrůstá dnes v mnoha lidech pocit nesmyslnosti. Protože nechtějí dále darovat život, zůstává jim uzavřen nejhlubší smysl života; protože život je dar. Nechápu sami sebe jako výsledek tohoto sebedarování. Jsou zbyteční.

Nakonec jsme všichni dětmi

Když jsme před několika lety trávili prázdniny u mé matky, pozoroval náš nejstarší syn, jak babička vede domácnost. Pak ji vzal za ruku, přivedl ji ke mně, jejímu synu, a položil jí tuto velice prostou otázku: „Řekni mi, babičko, kdo je tady šéfem?“ „No přece já, mě musí všechny děti poslouchat.“ „Ale můj tatínek je přece tvůj syn, ne?“ „Ovšem,“ odpověděla babička, která už začala tušit nebezpečí. Dítě nato: „Tak proč mu nedáš rozkaz, aby mi nedával žádné rozkazy?“

Tento - v podstatě podvratný - závěr obsahuje velmi výstižnou intuici. Tato autorita spojená s otcovstvím se uplatňuje jen určitý čas, a to proto, že stojíme ve službách někoho jiného. Svědčí o zdravém duševním stavu, když dítě pochopí, že tato autorita, i když nesporná, je přenosná. Když je dítě jednoho dne velké, bude moci a bude muset vykonávat tuto autoritu.

Díky prarodičům je rodičovská autorita postavena na příslušné místo. Muži mohou být otci jen proto, protože byli syny. Předáváme dále všechno, co jsme přijali. To neznamená nic jiného, než že nejsme stvořiteli svých dětí. Obdivuhodné bohatství lidského otcovství spočívá v tom, že nám je propůjčil Bůh jako dar.

Pro každé dítě celou lásku

Každé dítě si nárokuje úplnou lásku svých rodičů. To vyžaduje logiku, že musíme říct každému dítěti: „Ty jsi moje nejmilejší.“

Jde tedy o to, dát každému dítěti na srozuměnou, že je jedinečné, že tedy zaslouží, aby bylo milováno stejně tak jako ostatní. Tento paradox obsahuje výchovnou zásadu: brání každému v tom, aby žárlil na svého bratra. A vede nakonec k tomu, odevzdat se tajemství lásky, které překračuje všechnu aritmetiku. Počet dětí nemá za následek rozdělení rodičovské lásky mezi sourozence. Každé dítě zvětšuje srdce svých rodičů a každé požívá, nebo lépe řečeno, musí požívat celou jejich lásku bez zbytku.

Z *Vision* 2000 - 1/2003
přeložil -lš-

(Autor je profesorem filozofie na univerzitě v Paříži.)

Radostná zvěst pro třetí tisíciletí

V sobotu 25. ledna 2003 se Jan Pavel II. spojil prostřednictvím televize s účastníky Kongresu rodin v Manile na Filipínách. Přinášíme podstatnou část jeho projevu, který účastníci sledovali na obřích obrazovkách.

Milé křesťanské rodiny, hlásejte celému světu s radostí poselství o obdivuhodném pokladu, jehož jste strážci, jakožto domácí církve! Křesťanští manželé, buďte v Kristu světlem světa svým společenstvím života a lásky, svým vzájemným sebedarováním a velkodušným přijímáním dětí! Pán vás prosí, abyste se den co den stávali světlem, které nezůstává skryté, nýbrž které stojí na svícnu, aby všem v domě svítilo (srov. Mt 5,15).

Staňte se především „radostnou zvěstí pro třetí tisíciletí“, a to tím, že budete žít vážně své povolání. Manželská smlouva, kterou jste před kratší nebo delší dobou uzavřeli, je pro vás oním specifickým způsobem, jak můžete jakožto Ježíšovi učedníci přispívat k výstavbě Božího království a k cestě za svatostí, ke které je povolán každý křesťan. Jak zdůrazňuje 2. vatikánský koncil, křesťanští manželé „spějí stále více k vlastní dokonalosti a k vzájemnému posvěcení“ (GS 48), když plní své manželské povinnosti.

Berte bezvýhradně a dokonale lásku, kterou vám jako první daruje Bůh ve svátosti manželství a skrze kterou vás uschopňuje k lásce (srov. Jan 4,19). Zůstávejte vždy pevně zakotvení v jistotě, která jediná může propůjčit vašemu životu smysl, sílu a radost: Kristova láska vás neopustí a jeho svazek pokoje s vámi nezakolísá (srov. Iz 54,10). Bohem zajištěná milost a povolání jsou neodvolatelné (srov. Řím 11,29). On si vryl vaše jméno do svých dlaní (srov. Iz 49,16).

Milost, kterou jste přijali ve svátosti manželství a která v průběhu doby dále trvá, vychází z probodeného Srdce Vykupitele, který se obětoval na ol-

táři Kříže za Církev, svou Nevěstu, když přijal na sebe smrt za spásu všech. Proto zvláštnost vašeho původu přináší tuto milost s sebou: je to milost sebeobětující lásky, která zachovává věrnost až do smrti; lásky, která přináší plody života. Je to milost dobrotivé lásky, která všechno omlouvá, všemu věří, nad ničím si nezoufá, všechno vydrží (srov. 1 Kor 13,7-8).

Jistě, není to vždy všechno lehké a v každodenním životě nechybí nebezpečí, napětí a také únava. Ale nejste na své cestě sami. Spolu s vámi jde a jedná Ježíš, tak jak to učinil v Káně pro onen mladý manželský pár v okamžiku jejich obtíží. Jak učí koncil, ve skutečnosti přistupuje Vykupitel ke křesťanským manželům a zůstává s nimi, aby se milovali ve vzájemném sebedarování a ustavičné věrnosti, tak jako On sám miluje svou Církev a vydal se za ni v oběť (srov. GS 48).

Křesťanští manželé, vy jste „radostné poselství pro třetí tisíciletí“, když hlásáte s pře-

svědčením a důsledností pravdu o rodině.

Rodina založená na manželství je dědictvím lidstva, je to velké a drahocenné dobro, které je nezbytné pro život, rozvoj a budoucnost národů. V souladu s plánem stvoření stanoveným na samém počátku (srov. Mt 19,4.8) je rodina místem, na kterém se počíná, rodí, vyrůstá a rozvíjí Bohem stvořená lidská osoba jakožto Boží obraz (srov. Gn 1,26). Rodina je vychovatelka lidí par excellence (srov. Fam. Cons. 19-27), nezastupitelná pro pravou „humánní ekologii“ (Centesimus annus, 39).

Děkuji vám za vaše svědectví života, jaké jste dnes představili, a za pozornost, s jakou jste mě sledovali. Připomínáte mi jednu zkušenost, kterou jsem učinil jako kněz, jako krakovský arcibiskup i v průběhu svého 25letého pontifikátu a která se vícekrát potvrdila: budoucnost lidstva kráčí skrze rodinu (Fam. Cons. 86).

Milé křesťanské rodiny, chtěl bych zdůraznit, abyste v každodenním životě vydávaly svědectví o tom, že přes všechny těžkosti a překážky je možné prožívat plnost manželského života, a to jako nejsmysluplnější zkušenost a jako „dobrou novinu“ pro lidi dnešní doby. Buďte protagonisty v Církvi i ve světě. To je nezbytnost, která sama sebou vyplývá ze svátosti manželství, kterou jste si navzájem udělili, abyste ze své vlastní povahy byli domácí svatyní, a to na základě manželského úkolu, který vás charakterizuje jako základní a živoucí buňku společnosti (srov. Apost. act. 11).

Milí křesťanští manželé, abyste byli „radostným svědectvím pro třetí tisíciletí“, nesmíte nakonec zapomínat, že modlitba v rodině je zárukou jednoty pro životní způsob a souhlas s Boží vůlí.

Když jsem nedávno vyhlásil Rok růžence, doporučil jsem tuto mariánskou formu zbožnosti jako modlitbu rodiny a za rodinu. Při modlitbě růžence staví rodina opravdu „Ježíše do svého středu, sdílí s ním radost a bolest, vkládá do jeho rukou potřeby a záměry, od něho čerpá naději a sílu pro životní cestu“ (RVM 41).

Když vás svěřuji Marii, Královně rodin, aby doprovázela a podporovala váš život, s radostí vám oznamuji, že páté Světové setkání rodin se uskuteční ve Valencii ve Španělsku v roce 2006.

Všem vám uděluji své požehnání a zanechávám vám poslání: učíte s Boží pomocí evangelium základním pravidlem vašeho rodinného života a ze své rodiny učíte stránku evangelia napsanou pro dnešní dobu.

Překlad -lš-

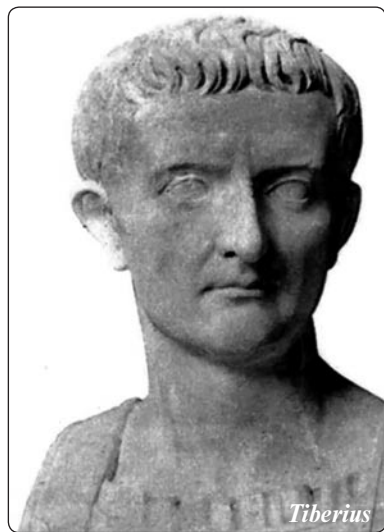

„Ježíšův očítý svědek“

Je to titul knihy autorů Carstena Triaeda a Mattewa d'Ancona, vydané v roce 1996 vydavatelstvím PiEmme, která měla velký ohlas v USA, ve Velké Británii, v Německu i v Itálii. Zkrátka. Autoři tvrdí, že tři fragmenty starého papýru jsou autentickou kopií originálního rukopisu evangelia sv. Matouše, jehož vznik je tak možno datovat asi deset let po zmrtnýchvstání Ježíše Krista. Tim je materiálně dokázáno, že Matouš byl očítým svědkem Ježíšovým a má plně oprávnění referovat o skutečích, které viděl, o slyšených slovech a o tom, co osobně prožil s Ježíšem.

Nebudeme se věnovat samotné argumentaci knihy (kterou plně sdílíme), ale začněme od odhalování Ježíše, od základní otázky: *Je Ježíš, jeho evangelium, jeho dílo, všechno pravdivé? Je to historické? Dějiny vznikají s dokumenty: může Ježíš používat tyto dokumenty?*

Až do 17. století nikdo nikdy nepožadoval dokumenty o Ježíši Kristu a nikdo nepochyboval o tom, že přišel na svět jako Boží Syn a stal se člověkem, aby nás spasil. Pak začali osvícenci

Tiberius

svým pyšným (a zakaleným) rozumem pochybovat také o Ježíši a požadovat doklady o jeho existenci, o životě a identitě. V té věci se vyplývaly řeky inkoustu, ale Ježíš se nedá vy-

vést z míry či zastrašit ani „policisty“ a „ministry vnitra“ historicko-kritické metody jakkoliv kované a ničivé.

Nejistějšími historickými dokumenty o Ježíši jsou především evangelia napsaná očítými svědky, jako jsou Matouš a Jan, a od osob jako je Marek a Lukáš, kteří interpretují očítá svědectví o těchto událostech (Lk 1,1-4). Nyní je široce doloženo, že evangelia jsou napsána jen několik málo let po Kristově smrti a zmrtnýchvstání. Slavný americký vědec Ch. Torney, který se opírá o nesporné historické a lingvistické důkazy, uzavírá, že evangelia byla napsána již před rokem 60 po Kristu. Někteří vědci dokonce tvrdí, že první přímá Ježíšova slova – „logia“ (první Ježíšova slova) – byla zapsána ještě za jeho života, kdy byl Ježíš mezi námi (K. Adam, *Gesù, il Christo*. Morceliana, Brescia 1966).

Je zde Tiberius...

K evangeliím jsou přirozeně připojeny jako dokumenty všechny spisy Nového zákona (Skutky apoštolů v Lukášově redakci, listy Janovy, Petrovy, Jakuba a Judy Tadeáše, listy Pavla z Tarsu, který nejen potkal Ježíše na cestě do Damašku, ale konfrontoval svá kázání s Petrem, Jakubem a Janem, „sloupy“ rodící se Církve, a kniha Zjevení apoštola Jana).

Také pohanští autoři, jako Plinius mladší, Tacitus, Svetonius, píší kolem roku 100 o Ježíši, ať už se to týká kázání prvních křesťanů nebo římských archivů, kde byly zprávy z Palestiny od Piláta z Pontu, místodržícího, který píše o Ježíšově ukřižování, i od jeho nástupců, kteří referují o křesťanství a jeho nezadržitelném růstu.

Tito první křesťané a jejich pohanští současníci nikdy nepochybovali, že knihy Nového zákona (evangelia, apoštol-

Marcus Aurelius

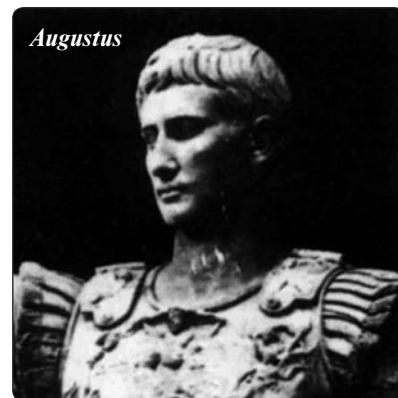
ské listy, Apokalypsa, které již byly velmi rozšířeny), byly napsány Matoušem, Markem, Lukášem a Janem, Petrem, Pavlem..., jako to tvrdíme my beze strachu, že se mýlíme. A nejen to. Spisovatelé prvních století měli ještě před očima a v rukou velký počet dokumentů o Ježíšovi, které jsou již pro nás nedostupné.

Např. Tertulián (150-235), advokát a právník z Kartága, který konvertoval ke křesťanství v roce 195, ve svém spisu *Apologeticum* píše, že „císař Tiberius v době, kdy jméno křesťan vstoupilo do světa, předložil senátu zprávy, které dostal z Palestiny a které referovaly, že se tam rozšířilo toto »Božstvo« (Kristus), a zaujal k němu příznivý postoj. Senát, aniž by věc zkoumal, byl opačného názoru. Císař trval na svém a hrozil trestem smrti pronásledovatelům křesťanů.“ Tedy ke svědkům, kteří potvrzují Ježíše, patří sám Tiberius, druhý římský císař.

Tertulián dále oslovuje pohanské čtenáře slovy: „Ježíš, který byl pověšen na kříž, učinil mnoho zázraků, které souvisejí s jeho smrtí... Den se změnil v noc, když slunce ještě stálo v polovině své dráhy... Tato událost je popsána ve vašich tajných archivech.“ Je tak doložena existence jiných dokladů o Ježíšovi, které jsou dílem pohanů (gubernátorů z Palestiny a jiných, kteří o tom podávali zprávy), které byly napsány ihned po jeho smrti.

... a jeden tip jménem Quadratus

Ale je tu ještě něco více. Eusebius z Cesareje (236-340), který se narodil v Palestině a je prvním velkým křesťanským historikem, ve svých *Církevních dějinách*, opírajících se o původní dokumenty, které z velké části ještě existují, tvrdí: „Quadratus (Řek Kodratos) věnoval císaři Hadriánovi (117-138) pojednání, které sepsal na obranu naší víry, protože zlovolný dav se snažil působit našim nepřijemností. Tato kniha se nachází u mnoha našich bratří (křesťanů) a máme ji také my.“ Quadratus, který je prvním „apologetou“ křesťanství, aby dokázal jeho pravost, napsal Hadriánovi: „Skutky našeho Spasitele Ježíše Krista byly vždy ověřitelné jakožto pravé. Ti, které uzdravil, a ti, které vzkřísil z mrtvých, byli přítomni nejen, když byli uzdra-

Augustus

veni nebo vzkříseni, a byli přítomni nejen pokud Spasitel žil, ale i po jeho odchodu, a to po značný čas, takže někteří se dožili dokonce i našich časů.“

Jsou zde tedy ještě další Ježíšovi svědkové, totiž ti, kteří byli uzdraveni v Palestině nebo mimo Palestinu. Je to překvapující věc, protože se zde dokládá, že těch, kteří poznali Ježíše osobně, byly tisíce a žili dlouho, až do roku 100 za časů císaře Hadriána. Ti by jistě vyvrátili Matouše, Marka, Lukáše a Jana, kdyby nepsali pravdu a vydávali za ni své fantazie. Oni však žili mezi těmito lidmi, aby řekli o něm pravdu.

Na závěr si položíme otázku: Co se ze vši této dokumentace zachovalo až dodnes? Jen evangelia a listů apoštolů máme 34 086 exemplářů, ve všech tehdejších jazycích. Navíc se zachovalo několik set dokumentů a jejich počet roste s novými objevy. K tomu je třeba připojit celé tisíce citací u křesťanských spisovatelů prvních tří staletí, zatímco o ostatních slavných osobách z Ježíšovy doby se zachovaly jen desítky dokumentů, a nikdo nepochybuje o jejich existenci. Proč tedy pochybovat o Ježíši, který je tak jasně doložen? (G. Martinetti: *Ragioni per credere* L.D.C. 1991. S. 193).

Nejistější historický fakt

Jestliže tedy dnes žádáš po Ježíši, aby „předložil doklady“, ukáže ti jich takové množství, že je před svou smrtí nestačíš prostudovat, a to dokumenty tak autentické a bezpečné, že je žádná seriózní osoba nemůže zpochybnit.

Není to jen více než 34 tisíc dokumentů, protože ony tě odkazují na desítky tisíc dalších svědectví o Ježíšovi, takže kdo by chtěl o něm ještě pochybovat, byl by jimi zcela zavalen.

To jistě není náhoda, protože jakožto Boží Syn se vtělil pro naši spásu, a přijmout nebo zamítnout ho je otázkou života a smrti. Proto se sluší, aby jeho existence, jeho život a dílo bylo dokumentováno dějinami a mohlo být každým člověkem přijato.

Nic není tak jistého jako Ježíš Kristus. Můžeš pochybovat, že oheň pálí a voda umývá, ale nikoliv o Ježíši Kristu. On je *Pravda*, a kdo ho nepřijímá, ačkoliv ho zná, zavírá oči před světlem a padá do propasti hlubší, než může tušit. Ale *kdo ho přijímá, kráčí ve světle a pravdě a s ním dosáhne vrcholu nejvznešenějšího života*.

Il Messagero del Bambino Gesù di Praga 2/1997

Vítězové poslední hodiny

Je to zcela nesporné, že současný svět, především to, co udává tón v průmyslových západních státech, se stal zcela bezbožeckým. To se netýká jednotlivých lidí, protože právě dnes nacházíme obdivuhodné příklady hluboké víry. Ale kolektivní psychóza, ovládaná molochem tvorby veřejného mínění v tomto konzumním světě, vytlačila Boha zcela ze schématu svého myšlení.

Je třeba těmto lidem přiznat, že rozumí svému řemeslu, manipulují veřejným míněním v televizi, rádiu, tisku, literatuře, kultuře a průmyslu volného času: krásný nový svět bez „nucení“, morálky, etiky nebo dokonce náboženství – to fascinuje masy, zvláště když se tak děje ve jménu míru, spravedlnosti, humanity, štěstí a pokroku...

Jen věčným rýpalům napadne otázka: „Svoboda – od čeho? Spravedlnost – pro koho? Pokrok – kam? Humanita – i pro nenarozené, staré a neproduktivní?“

Písmo svaté o dnešní situaci hovoří překvapivě na mnoha místech. Zdá se, že inspirovaní autoři viděli zvláštní význam v tom, že upozorňovali své současníky a lidi budoucích pokolení na podobné duchovní zmatky. Všechna tato místa Písma svatého poukazují nejruznějším způsobem na fenomén, který periodicky vystupuje a patří k povaze člověka, jež upadl do hříchu: na jedné straně vzpoura proti svému původu i svému cíli – proti Bohu – a na druhé straně sklon k vlastnímu sebezbožštění.

Můžeme z toho poznat, že takové duševní a mravní zmatky se vyskytovaly již v biblických časech a nejsou to tedy vymoženosti naší doby, která první zbourala všechna tabu.

Nový je pro lidskou existenci jen stále hrozivější rozměr bludného vývoje, protože mocnosti zla mají dnes k dispozici arzenál moderních prostředků, které umí virtuózně uplatnit: mediální svody, psychologický teror, převrácení pravdy, manipulace s pamětí.

Jakou odpověď nám však dávají na to slova Písma svatého? Kdo našel ve víře svou duchovní vlast, může na slovech Písma stavět v plné důvěře: Všichni falešní bohové této a každé budoucí doby, ať už se jeví jakkoliv mocní a pevně zabydlení, jsou jen zcela přechodnými a pomíjivými jevy.

Brutální kapitalismus, hnáný pouze snahou po zisku, věda zbavená veškeré mravnosti, globální diktatura, která prosa-

Navzdory všemu, co je nám na této cestě prozatím skryté, můžeme již dnes s naprostou jistotou říct – konečná budoucnost jednoho každého a konečná budoucnost světa patří Bohu.

Konečná budoucnost každého člověka: v okamžiku své tělesné smrti bude stát před ním bez výjimky jeden každý z lidí. Tomuto okamžiku nikdo neujde. Ten den přijde jak pro toho, kdo Boha s trvalou důvěrou očekává, tak pro toho, kdo se snaží ho lhostejně nebo cynicky ignorovat.

A konečná budoucnost světa: Řeč o Pánově návratu a 20. a 21. kapitola Zjevení ukazují, že iniciativu převezme do ruky Bůh. Vývoj v této konečné fázi se zcela vymkne z lidské svobodné vůle. Člověk zůstane jen pasivním účastníkem.

Co máme tedy dělat? Můžeme potkávat strany bezbožnosti s úplnou odevzdaností. Přes zdánlivě zářící dočasné úspěchy je všechno to, o co tak urputně usilují, předem ztracená věc, která skončí v nicotě. Oni to v hloubi srdce vlastně sami vědí a odtud plyne jejich agresivní netrpělivost. Zachovejme si důstojný odstup od tohoto světa s jeho módními ideologiemi hlásanými s nabýskaným patosem. Zachovejme si klidnou jistotu svědků Ježíše Krista a jeho evangelia, jeho Církve a budeme to my, kdo zvítězí v poslední hodině (Zj 21,7-8).

Místa Písma sv. k tomuto tématu: Ž 12, 14, 73; Mdr 21-22; Dan 11,31-39; Sol 2,3-12; 2 Tim 3,1-9; 2 Petr 3,3-13; 1 Jan 2,15-27+ 4,1-6; Zj 13,1-18; 14,6-13; 20,7-10. A především evangelia: Mt 13,24-30; 24,4-25; Mk 13,5-23; Lk 21,8-19; Jan 15,18-27; 16,1-14.

Vision 2000 - 1/2003
překlad -lš-

P. Werenfried putoval nejdříve pěšky s batohem, později na motorce a nakonec automobilem

zuje relativisticko-liberalistický demokratismus, ti všichni mají k dispozici jen docela kratičkou světovou přítomnou minutu. Ti všichni zase pomínou. Trvání zmatků, rozvoj ke zlu, to vše je omezené.

Proč to vůbec muselo přijít? To ví Bůh. A jen Bůh ví, jaké zlo ještě přijde, než dospějí světové dějiny ke svému cíli – do Božího království.

Sdělovací prostředky ve službách pravého pokoje ve světle PACEM IN TERRIS

Poselství Jana Pavla II. k 37. světovému dni sdělovacích prostředků

Bratři a sestry!

Encyklika *Pacem in terris* bl. Jana XXIII. vstoupila jako paprsek světla do temných dnů studené války k lidem dobré vůle. Výrokem, že pravý mír vyžaduje „svědomité zachování řádu stanoveného Bohem“ (PiT 1), poukázal Svatý otec na pravdu, spravedlnost, lásku a svobodu jako na sloupy společnosti žijící v míru (tam. 37).

Šířící se moc moderních sociálních sdělovacích prostředků tvořily významný podíl podnětů k vydání encykliky. Papež Jan XXIII. myslel především na sdělovací prostředky, když požadoval „ušlechtilou věcnost“ při vědou a technikou podporovaném šíření vzájemného porozumění mezi národy; zavrhoval „formy zpravodajství, jimiž se nedbáním příkazů pravdy a spravedlnosti zraňuje pověst jiného národa“ (tam. 90).

Dnes, kdy si připomínáme vydání encykliky *Pacem in terris* před čtyřiceti lety, je sice rozdělení národů na nepřátelské bloky z velké části již jen bolestnou vzpomínkou, ale stále ještě chybí v mnoha částech světa mír, spravedlnost a sociální stabilita. Terorismus, konflikty na Středním východě a v jiných oblastech, hrozby a protihrozby, nespravedlnost, vykořisťování a útoky na důstojnost a svatost lidského života jak před jeho narozením, tak i po něm jsou strašnými skutečnostmi naší doby.

Mezitím nesmírně stoupala moc médií formovat lidské vztahy a ovlivňovat politický a veřejný život jak v pozitivním, tak v negativním smyslu. Toto se týká aktuálnosti tématu, které jsem zvolil pro 37. světový den sdělovacích prostředků: „Sdělovací prostředky ve službách pravého míru ve svět-

le *Pacem in terris*“. Svět a média se mají z poselství blahoslaveného Jana XXIII. ještě mnoho co učit.

Média a pravda

Hlavním morálním požadavkem na každou komunikaci je dbát pravdy a sloužit pravdě. Pro lidskou komunikaci je nezbytná svoboda zkoumat a vyslovit to, co je pravdivé, a to nejen ve vztahu k podstatě faktu a informace o něm, ale zcela zvláště vzhledem k povaze a poslání lidské osoby, vzhledem ke společnosti a obecnému blahu a vzhledem k našemu vztahu k Bohu. Sdělovací prostředky mají v tomto smyslu nesmírnou odpovědnost, protože jsou moderním jevištěm, na kterém vystupují ideje a lidé mohou růst

ve vzájemném pochopení a solidaritě. Proto hájil Jan XXIII. právo člověka „svobodně hledat pravdu a vyjadřovat a šířit své mínění při respektování mravního řádu a obecného blaha“ jako nezbytný předpoklad pro sociální mír (PiT 12).

Média skutečně často prokazují odvážnou službu pravdě; někdy však pracují jako agenti propagace a dezinformace ve službách úzkoprsých zájmů, národních, etnických, rasových a náboženských předpokladů, materiální chamtivosti a různých falešných ideologií. Je naléhavě nutné, aby se především samotní lidé činní v médiích, ale i Církev a jiné postižené skupiny postavily proti tlaku, který se vyvíjí na média a vede je tak na scesti.

Média a spravedlnost

Blahoslavený Jan XXIII. hořoval v *Pacem in terris* mnoho o „všeobsahujícím obecném blahu, které se týká celé lidské rodiny“ (132) a na kterém má právo mít účast každý jednotlivý člověk a všechny národy.

Globální rozšíření médií nese s sebou v tomto směru obzvláštní odpovědnost. I když se stává, že média často patří zvláštním soukromým nebo veřejným zájmovým skupinám, jedinečnost jejich vlivu na život vyžaduje, že se nesmějí propůjčit k tomu, aby stavěly jednu skupinu proti druhé, např. ve jménu třídních konfliktů, přehnaného nacionalismu, rasových předpokladů, etnických čistek a podobně. Popouzení jedněch proti druhým ve jménu náboženství je obzvláště těžkým přečinem proti pravdě a spravedlnosti stejně jako diskriminující představování náboženských přesvědčení, protože ona patří k nehlubším základům lidské důstojnosti a svobody.

Média mají přísnou povinnost podporovat spravedlnost a solidaritu v lidských vztazích na všech úrovních společnosti pečlivým zpravodajstvím, korektním vysvětlováním různých témat a správným představováním rozličných stanovisek. Tím není míněno, že mají zavádějícím způsobem komentovat neporozumění a nejednotu, nýbrž že mají jít k jejich podstatě, aby mohly být pochopeny a odstraněny.

Média a svoboda

Svoboda je stejně tak předpokladem pro pravý mír jako jeho nejvzácnějším plodem. Média slouží svobodě, když slouží pravdě. Blokuji svobodu v té míře, v jaké se šířením neprav-

dy a vyvoláváním atmosféry sporných emocionálních reakcí na události odchylují od toho, co je pravdivé. Jen tehdy, když mají lidé svobodný přístup k dostatečným informacím věrným pravdě, mohou se zasazovat o obecné blaho a připomínat veřejným místům jejich odpovědnost.

Mají-li média sloužit svobodě, musí být sama svobodná a správně využívat svou svobodu. Privilegované postavení je zavazuje, aby byla povznesena nad komerční zájmy a sloužila opravdovým potřebám a zájmům společnosti. I když je třeba zavést určitou veřejnou kontrolu médií v zájmu obecného blaha, platí, že se nejedná o kontrolu prováděnou vládami místy.

Reportéři a zvláště komentátoři mají závažnou povinnost respektovat požadavky svého mravního svědomí a stavět se proto tlaku, aby přizpůsobováním pravdy uspokojovali požadavky moci, peněz nebo politiky.

Je třeba prakticky nejen najít cesty, jak opatřit slabším kruhům společnosti přístup k informacím, které potřebují pro svůj individuální a sociální rozvoj, ale také zajistit, aby jim nebyl uzavřen přístup k odpovědné roli při rozhodování o obsahu médií a o ustavení struktur v politice a v prostředcích sociální komunikace.

Média a láska

Když se člověk rozzlobí, nedělá, co je před Bohem spravedlivé (Jak 1,20). Na vrcholu studené války formuloval blahoslavený Jan XXIII. následující prostou, ale hlubokou myšlenku o tom, co vyžaduje cesta k míru: „Udržení míru předpokládá, že na místo nejvyššího zákona, o který se mír opírá nyní, nastoupí zcela jiný zákon, podle kterého mír není bezpečně zajištěn rovnováhou ve vojenském zbrojení, nýbrž vzájemnou důvěrou“ (PiT 113).

Média jsou klíčovými aktéry dnešního světa a při výstavbě této důvěry sehrávají nesmírnou roli. Jejich moc spočívá v tom, že mohou během několika málo dní vyvolat kladné nebo negativní veřejné reakce na události, tak jak to odpovídá jejich cílům. Rozumným lidem bude jasné, že přemíra moci vyžaduje nejvyšší měřítko a závazky vůči pravdě a poctivosti. V tomto smyslu mají lidé zaměstnaní v médiích obzvláštní povinnost přispívat ve všech částech světa k tomu, aby byly strženy závory nedůvěry, aby podporovali názory a stanoviska druhých a vždy usilovali o to, aby přiváděli národy k vzájemnému pochopení a vzájemné úctě a nad porozumění a úctě až k smíření a slitovnosti! „Kde převládá nenávist a touha pomstě, tam všude je nezbytné slitování, aby se lidský duch a srdce smířili a dospěli k míru“ (Lagiewniki 17. 8. 2003, 5).

I když to všechno zní jako náročné, nevyžaduje to od čteníků médií nijak mnoho. Neboť jak na základě jejich poslání jakož i jejich povolání jsou vedeni k tomu, aby vystupovali jako bojovníci za pravdu, spravedlnost, svobodu a lásku tím, že svou důležitou práci přispívají k ustavení sociálního pořádku, „který zakládá pravdu, je vybudován podle pravidel spravedlnosti, naplněn živoucí láskou a konečně je uskutečněn ve svobodě“ (PiT 167). Proto se modlím o letošním Světovém dnu sdělovacích prostředků, aby lidé činní v oblasti médií dokonaleji dostáli požadavkům svého povolání: službě obecnému blahu. Závisí na tom dalekosáhle jejich osobní seberealizace i mír a štěstí světa. Kéž jim Bůh žehná svým osvětlením a odvahou!

Ve Vatikánu 24. ledna 2003 na svátek sv. Františka Saleského.

Jan Pavel II.

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

potřebným a vyhnáním příslušníkům toho národa, který ještě včera byl jeho nepřitelem.

Tento příklad je třeba dnes stavět před oči nikoliv jako něco mimořádného a ojedinělého, ale jako něco, co by pro každého křesťana mělo být samozřejmostí: sloužit nezištně svým bratřím. *Příklad* je totiž tím nejmýlnějším a neúčinnějším způsobem hlásání evangelia. Když Spasitel prokázal svým učedníkům službu otroka, řekl výslovně: *Příklad jsem vám dal, abyste i vy jeden druhému umývali nohy.*

Tuto působivost a účinnost *příkladu* totiž vložil sám Stvořitel do lidské přirozenosti jako neúčinnější a nejspolehlivější způsob formování člověka. Srdce tak velkodušná a šlechtná, jako jsou srdce „Špekpátera“ či matky Terezy, nelze vychovat slovy či dokonce tresty, ale konkrétním příkladem dobrotivosti a činné lásky především v pozeňnaném a plodném prostředí dobré hluboce křesťansky založené rodiny.

Dobrota, porozumění, obětavost a láska buďto vstoupí na svět skrze rodiny, nebo do něho nevstoupí vůbec. Nic není pro svět zhoubnějšího, než když dítě vyrůstá v prostředí, ve kterém jeho členové praktikují nejrůznější formy sobectví. Všichni ti, kteří pokládají za svou povinnost bojovat proti výlučnosti rodiny jako monogamního svazku lásky mezi dvěma osobami rozdílného pohlaví, zřejmě nepoznali a nezakusili pozeňnaní tohoto nepřirozenějšího, Bohem stvořeného svazku a prostředí pro rozvoj lidské bytosti. Stejně tak rozvodová mánie je demonstrací naprosté absence této zkušenosti. Nejpřednější povinností křesťanů vůči světu je právě ukazovat konkrétní *příklady* rodiny fungující podle Božího obrazu jako líheň lásky a z ní pramenícího nejhlubšího a nejopravdovějšího štěstí.

Svůj hrob si kope každý stát, který zapomíná všemožně chránit a podporovat rodinu v její jedinečné autentické podobě nebo dokonce si dovoluje vyjít vstříc širícímu se obecnému úpadku hodnot a mravů tím, že legalizuje nejrůznější „alternativy“, které nejsou ničím jiným než zrůdnou a přímo svatokrádežnou deformací nejposvátnějšího společenství. Odvěky nepřítel lidstva slaví opravdu veliké vítězství, když se mu podařilo převrátit ty nejzákladnější hodnoty, především hodnotu lásky. Lidé si myslí, že se milují, ale problém je v tom, co se skrývá za oním zájmemem – se. Nezřídká to znamená, že se milují nikoliv navzájem, ale pouze každý sám sebe. Již ony milující páry na každém nároží si totiž nevyznávají lásku, ale ve skutečnosti s bezostyšnou sobeckostí vykořisťují jeden druhého.

V očích lidí tohoto světa budeme stále více nepřijatelní pro naši domnělou nesnášenlivost. Ale tolerance není bezbřehá lhostejnost. Nemohu být lhostejný ke zlu jen proto, že druzí toto zlo přestali vnímat. Existují názory a postoje, které nelze akceptovat, ani kdyby to byly názory zdrcující většiny. Je to velmi tragická situace, když křesťansky smýšlejícímu představili ve veřejném zastupitelském orgánu, který by měl hledat jen obecné blaho, nezbyvá jiná možnost, než volit ze zlého to, co je menší zlo. To však může být něco podobného, jako by volil místo deseti kapek jedu jako menší zlo jen kapek pět. Co je to platné, když i jedna kapka stačí na to, aby přivedila smrt! Člověk se bláhově domnívá, že si může zvyknout na hřích, jako si hmyz zvykl na insekticidy a viry na antibiotika. Ale zvyknout si na hřích znamená ve skutečnosti odvyknout životu a propadnout smrti. Bůh nás však stvořil k životu, prosme o sílu, abychom *nevolili smrt, ale život.*

-red-

Chování katolíků v politice

Vysvětlení nauky katolické církve k některým otázkám chování katolíků v politickém životě

III. Principy katolické nauky o laicité a pluralismu

5. Při úvaze o tomto problémovém okruhu můžeme sice oprávněně zvažovat, jak aplikovat různé druhy postupů, které odrážejí rozličné vnímání a odlišné kultury. Ale věřícímu není dovoleno odvolávat se na pluralitu a autonomii laiků v politice, aby si tak usnadnil řešení, které kompromituje nebo oslabuje ochranu základních etických požadavků na obecné blaho společnosti. Nejedná se při tom o „konfesní hodnoty“, protože tyto etické požadavky jsou zakotveny v lidské bytosti a patří k přirozenému mravnímu zákonu. Kdo je hájí, nemusí nutně vyznávat křesťanskou víru, i když učení Církve tyto požadavky vždy a všude zdůrazňuje a hájí v nezištné službě pravdě o člověku a obecném blahu. Na druhé straně nelze popřít, že politika musí respektovat také ty principy, které mají svou vlastní absolutní hodnotu, protože slouží důstojnosti lidské osoby a opravdovému lidskému pokroku.

6. Častý poukaz na „laicitu“, která musí řídit politickou angažovanost katolíků, vyžaduje vysvětlení, které není jen terminologické povahy. Svědomitá podpora obecného blaha politické společnosti nemá nic společného s „konfesionalismem“ nebo s náboženskou nesnášenlivostí. Katolické mravní učení chápe laicitu jako nezávislost politické a civilní sféry na sféře náboženské a církevní, nikoliv však nezávislost na sféře morální, která je hodnotou Církvi přijímanou a uznávanou a která patří k vymoženostem civilizace⁽²³⁾. Jan Pavel II. vícekrát varoval před nebezpečím, které spočívá v tom, že se navzájem zaměňuje náboženská a politic-

ká sféra. „Velmi delikátní jsou situace, ve kterých se specifická náboženská norma stává státním zákonem nebo hrozí, že se jí stane, aniž by se činil rozdíl mezi kompetencemi náboženství a kompetencemi politické společnosti. Ztotožnění náboženských zákonů se zákony civilními může ve skutečnosti potlačovat náboženskou svobodu a omezovat nebo rušit také jiná nezadatelná lidská práva.“⁽²⁴⁾ Všichni věřící jsou si vědomi, že specifické náboženské úkony (vyznání víry, účast na bohoslužbách a svátostech, teologické učení, vzájemná komunikace mezi náboženskými představiteli a věřícími atd.) zůstávají mimo kompetenci státu, který se do nich nesmí vměšovat ani je nijakým způsobem předepisovat nebo omezovat s výjimkou oprávněných požadavků odůvodněných veřejným pořádkem. Uznání civilních a politických práv a zajištění veřejných služeb není možno učinit závislé na náboženském přesvědčení nebo náboženských úkonech občanů.

Zcela jinou otázkou je právo a povinnost katolíků i všech ostatních občanů hledat upřímně pravdu a rozvíjet a chránit morální pravdy o společenském životě, spravedlnosti, svobodě, úctě k životu a k právům jiných osob. Skutečnost, že některým těmto pravdám učí také Církev, nezmenšuje občanskou oprávněnost na „laicitu“ při angažovanosti těch, kteří se s nimi ztotožňují, a to nezávisle na tom, jakou roli sehrávalo u jednotlivých občanů při uznání těchto

pravd hledání rozumu a potvrzení pramenící z víry. „Laicita“ znamená totiž v první řadě respekt k těmto pravdám, které vycházejí z přirozeného poznání lidí žijících ve společnosti, i když těmto pravdám současně učí určité náboženství, protože existuje jen jedna pravda. Bylo by omylem zaměňovat oprávněnou autonomii, kterou si katolíci musí v politice osvojit, s požadavkem principů, které nepřihlížejí k morální a sociální nauce Církve.

Svémi prohlášeními v této oblasti nechce učitelský úřad Církve ani uplatňovat politickou moc ani omezovat svobodu katolíků vyjadřovat se k příslušným otázkám. V duchu úlohy sobě vlastní se však snaží poučit a osvětlit svědomí věřících, a to především těch, kteří se angažují v politickém životě, aby jejich jednání vždy sloužilo komplexnímu rozvoji lidské osoby a obecnému blahu. Sociální učení Církve nepředstavuje žádné vměšování do správy jednotlivých zemí. Obsahuje však jistě pro věřící laiky mravní povinnost k svědomitému životu, odpovídajícímu jejich svědomí, které je jen jedno a nerozdělitelné. „Nemohou vést dvojí život: na jedné straně ‚duchovní‘ život s jeho hodnotami a požadavky a na druhé straně ‚světský‘ způsob života, tzn. život rodinný, pracovní, v sociálních vztazích a v politické angažovanosti a kultuře. Réva, která je zakořeněna ve vinném kmeni Krista, přináší své plody ve všech oblastech svého působení. Všechny životní sféry laiků jsou zahrnuty do Božího plánu. On chce, aby se staly dějinným místem zjevení a uskutečnění lásky Ježíše Krista ke slávě Otce a ve službě bratřím a sestrám. Každé ko-

nání, každá situace, každý konkrétní závazek, jako např. kompetence a solidarita v práci, láska a obětavost v rodině a při výchově dětí, sociální a politická služba, hlásání pravdy v oblasti kultury, nabízejí vynikající příležitosti pro trvalé osvědčování víry, naděje a lásky.“⁽²⁵⁾ Když křesťané žijí a jednají politicky v souladu se svým svědomím, nejsou vystaveni pojetím, která jsou cizí politické angažovanosti, a neuplatňují formu konfesionalismu. Spíše tímto způsobem vhodně přispívají k tomu, aby skrze politiku vznikl sociální řád, který je spravedlivější a více odpovídá lidské důstojnosti.

V demokratických společnostech se všechny návrhy podrobují svobodné diskusi a zkoumání. Kdo by chtěl ve jménu respektu k lidskému svědomí vidět v morální povinnosti křesťanů být v souladu s mravními závazky a se svým vlastním svědomím znamená, které je diskvalifikuje a odnímá jim oprávnění jednat v politice v zájmu obecného blaha v souladu se svým přesvědčením, upadl by do nesnášenlivého laicismu. Tento postoj popírá nejen jakýkoliv kulturní a politický význam křesťanského náboženství, ale také možnost přirozené etiky. To by otevřelo cestu k morální anarchii, kterou není možno ztotožňovat s žádnou formou legitimního pluralismu. Evidentním důsledkem tohoto postoje by byla vláda silnějších nad slabšími. Zatlačování křesťanství by navíc neposloužilo konceptu budoucí společnosti a svornosti mezi národy, nýbrž by ohrožovalo duchovní a kulturní základy samotné civilizace⁽²⁶⁾.

IV. Poznámky k dílčím aspektům

7. V poslední době docházelo někdy k tomu, že i uvnitř některých sdružení a organizací katolického ražení se zastávaly postoje ve prospěch politických sil a hnutí, které se v zásadních etických otázkách odchylují od

ZRUŠENÝ ZÁKON

Ve státě Atlanta byl zrušen zákon z roku 1833, který zakazoval předmanželský sexuální styk. Stalo se tak poté, co matka podala žalobu na svého 16letého syna, kterého překvapila s jeho přítelkyní ve 3 hodiny ráno. Podobné zákony existují ještě v deseti státech USA, ale nejsou aplikovány. *Kath-net*

mravního a sociálního učení Církve. Takové postoje a způsoby chování odporují základním principům křesťanského svědomí a jsou neslučitelné s příslušností ke sdružením a organizacím, které se nazývají katolické. Obdobně je třeba říci, že jednotlivé katolické časopisy v některých zemích orientovaly čtenáře při politickém rozhodování dvojznačně a nepřiměřeným způsobem, šířily mylná pojetí o smyslu autonomie katolíků v politice a nebraly v úvahu výše zmíněné zásady.

Víra v Ježíše Krista, který sám sebe nazval *cesta, pravda a život* (Jan 14,6), požaduje od křesťanů, aby se stále více zasazovali o vybudování kultury, která na základě evangelia vytvoří novým způsobem bohatství hodnot a obsahů katolické tradice. Předkládat plody duchovního, intelektuálního a morálního dědictví katolicismu moderními kulturními vyjadřovacími prostředky je dnes naléhavou nutností a není možné to odkládat už také proto, aby se snížilo nebezpečí kulturní diaspory katolíků. Vzhledem k tomu, že katolíci dosáhli především v desetiletích po druhé světové válce v některých zemích jisté kulturní váhy, nemají vůbec důvod k tomu, aby chovali komplexy méněcennosti vůči jiným pojetím, které nejnovější dějiny odhalily jako slabé a zcela zcestné. Názor, že sociální angažovanost katolíků je možno omezit na pouhé strukturální změny, je nedostačující a zavádějící. Jestliže totiž základem nebude kultura, která je schopná přijímat nároky vycházející z víry a z morálky, obhájit je, nést je dále, budou změny spočívat na stále slabších základech.

Víra si nikdy nečinila nárok vnucovat sociálně politickým obsahům přísné schéma. Vždy si byla vědoma, že dějiny, ve kterých člověk žije, přinášejí s sebou často nedokonalé situace a rychlé změny. Z tohoto zřetele je třeba odmít-

nout politické postoje a způsoby chování vycházející z utopické vize, která překrucuje tradici biblické víry na jakýsi druh prorockého systému bez Boha, instrumentalizuje náboženské poselství a orientuje svědomí

P. Werenfried s moskevským patriarchou Alexejem II. v Moskvě r. 1992

na pouhou pozemskou naději, která odstraňuje nebo deformuje křesťanskou touhu po věčném životě.

Církev současně učí, že bez pravdy není pravé svobody. „Pravda a svoboda jsou totiž buďto spolu spojeny, anebo spolu bídne hynou,“⁽²⁷⁾ napsal Jan Pavel II. Ve společnosti, ve které se pravda nehlásá ani se o ni neusiluje, je zmařena každá forma skutečně svobodného konání a otevřená cesta k libertinizmu a individualismu, který škodí blahu lidské osoby a celé společnosti.

8. V této souvislosti je dobré připomenout pravdu, kterou veřejně mínění ne vždy správně chápe a formuluje: Právo na svobodu svědomí a zvláště na náboženskou svobodu, jak je vyhlásila deklarace *Dignitatis humanae* na Druhém vatikánském koncilu, se opírá o ontologickou důstojnost lidské osoby, a nikoliv o nějakou rovnost mezi náboženstvími nebo kulturami, protože ta neexistuje⁽²⁸⁾. V tomto smyslu zdůraznil Pavel VI., že „koncil toto právo na náboženskou svobodu vůbec nezaložil na skutečnosti, jako by měla všechna náboženství a všechny nauky, i ty bludné, více méně stejnou hodnotu; zakládá toto právo spíše na dů-

stojnosti lidské osoby, která vyžaduje, aby nikdo nebyl podroben vnějším tlakům, které hrozí, že budou utlačovat svědomí při hledání a přijetí pravého náboženství.“⁽²⁹⁾ Zdůraznění svobody svědomí a náboženství

proto není v rozporu s tím, že katolické učení odsuzuje indiferentismus a náboženský relativismus⁽³⁰⁾, nýbrž je s ním v naprostém souladu.

V. Závěr

Orientace, které jsou obsahem této nóty, chtějí objasnit jeden velice důležitý aspekt křesťanského života: jednotu a souvislost mezi vírou a životem, mezi evangeliem a kulturou, jak to připomíná Druhý vatikánský koncil. Ten vyzývá věřící, „aby se snažili plnit své světské povinnosti, a to v duchu evangelia. Je sice pravda, že tu nemáme trvalou vlast, ale hledáme budoucí; jsou však na omylu ti, kdo se domnívají, že proto mohou zanedbávat své pozemské povinnosti, neboť si neuvědomují, že právě víra je k jejich plnění zavazuje ještě více, a to každého podle jeho povolání.“ Má být tužbou věřících „vykonávat všechny své pozemské činnosti a uvádět přítom do jedné živoucí syntézy lidské, domácí, výdělečné, vědecké i technické úsilí s náboženskými hodnotami, pod jejichž nejvyšším vedením se všechno uvádí do souladu k Boží slávě.“⁽³¹⁾

Tuto nótu, na které se usneslo řádné zasedání Kongregace

pro nauku víry, schválil Jan Pavel II. při audienci 21. listopadu 2002 a nařídil její zveřejnění.

V Římě v sídle Kongregace pro nauku víry 24. listopadu 2002 na slavnost Ježíše Krista Krále.

+ Josef kardinál Ratzinger
prefekt
+ Tarcisio Bertone
emeritní arcibiskup z Vercelli
sekretář

^[23] Srov. DRUHÝ Vatikánský KONCIL, Past. konst. *Gaudium et spes*, n. 76.

^[24] JAN PAVEL II., Poselství ke Světovému dni míru 1991: „Chceš-li mír, respektuj svědomí každého člověka“, IV, AAS 83 (1991) 410-421.

^[25] JAN PAVEL II., Apost. exh. *Christifideles laici*, n. 59. Interní citace: DRUHÝ Vatikánský KONCIL, Dekret *Apostolicam actuositatem*, n. 4.

^[26] Srov. JAN PAVEL II., Projev k diplomatickému sboru akreditovanému u Svatého stolce, in: *L'Observatore Romano*, 11/I/2002.

^[27] JAN PAVEL II., Enc. *Fides et ratio*, n. 90, AAS 91 (1999) 5-88.

^[28] Srov. DRUHÝ Vatikánský KONCIL, *Dignitatis humanae*, n. 1; srov. DRUHÝ Vatikánský KONCIL, dog. konst. *Lumen gentium*, n. 16; Dekr. *Ad gentes*, n. 11; *Nostra aetate*, n. 2; JAN PAVEL II., Enc. *Redemptoris missio*, n. 55, AAS 83 (1991) 249-340; KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Dominus Iesus*, nn. 2; 8; 21, AAS 92 (2000) 742-765.

^[29] PAVEL VI., Projev ke kolegiu římské prelaty, in: „*Insegnamenti di PAOLO VI.*“ 14 (1976), 1088-1089.

^[30] Srov. PIUS IX., Enc. *Quanta cura*, ASS 3 (1867) 162; LEV XIII., Enc. *Immortale Dei*, ASS 18 (1885) 170-171; PIUS XI., Enc. *Quas primas*, AAS 17 (1925) 604-605; KKC n. 2108, KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Dominus Iesus*, n. 22.

^[31] DRUHÝ Vatikánský KONCIL, Past. konst. *Gaudium et spes*, n. 43. Srov. též JAN PAVEL II., Apost. exh. *Christifideles laici*, n. 59.

Bašta Pána Boha (6)

Tu však Georges Beaujean, nejmladší z jakobínů, vyskočí tak prudce, že kostelní křeslo s rachotem padá na zem. S křikem se vrhne na rouhače a udeří ho pěstí do brady tak silně, že se mohutný řezník zhroutí. Pak strhne zneuctěný kříž ze zdi a zvedne ho s hněvem nad zástup opilců.

„To nestrpím, ne, to nedovolím. Zpátky! Kdo mi přijde do cesty, toho srazím!“ A skutečně, nikdo z jakobínů se neodvážil postavit se proti němu, němě a zkoprnělí stojí kolem. Jako prapor zvedne Georges Beaujean kříž vzhůru a vynáší ho z kaple.

Ve stejném okamžiku vkládá biskup Bonnal ruce na mladého jáhna, aby mu udělil svátostné svěcení. Se zavřenými očima svolává Boží požehnání a sílu Ducha Svatého na Kristova učedníka. Petr Courdin klečí před trůnem Boha, který mu vtiskne pečeť do srdce a na ruce.

Vtom správce, který klečí stranou, vyskočí hrůzou. Dveře se rozletí. Jakobín vtrhne do sálu s křížem v rukou. Náhle couvne, když spatří biskupa, jehož ruce ještě spočívají na hlavě novokněze.

„Tak přece jeden nepřisežený!“ vyjde mu ze rtů. Když však správce se smrtelně bledou tváří pozvedne ruce a zapřísahá ho, aby biskupovi vyprosil milost, odpoví jakobín klidně: „Nic se nebojte! Já vás nezradím. Jen vás prosím, vezměte pod svou ochranu tento kříž. Nemohl jsem se dívat, jak ho zločinci v kapli urážejí!“

„Bůh vás za to odmění!“ říká biskup chvějícím se hlasem. „Takový skutek odčiní mnoho hříchů.“ Pak uctivě vezme zhanobený kříž, postaví na stůl a opře ho opatrně o stěnu.

„Petře Coudrine,“ řekne pak a ukáže na stůl s křížem, „oltář k vaší primiční mši svatě je připraven.“

Novokněz povstává těžce otřesen, přistoupí k jakobínovi a chytne ho za ruku se slovy: „Děkuji vám, že jste mi přinesl kříž. Svou první mši svatou obětují za vás.“

Tu padne mladý muž s výkřikem na kolena a mezi divokým vzlykáním, ve kterém jako by chtěl vyplakat všechnu bídu svého zbloudilého života, prosí:

„Dejte mi požehnání!“ Petr Courdin vloží své ruce na jeho hlavu a poprvé vysloví slova požehnání. Prudkým pohybem přitiskne mladík své rty k rukám novosvěcence. Pak beze slova opustí knihovnu. Zatímco v kapli znovu propuká křik, vyráží Georges Beaujean do blednoucí noci.

K ránu slavil Petr Courdin před zneuctěným křížem v seminární knihovně svou první mši svatou. Nad střechami Paříže propuká modře a rudě jarní ráno.

STUPŇOVÁ MODLITBA

O druhé neděli po Velikonicích roku 1792 zněly zvony nad střechami v Coussay-les-Bois. Zvoníci tahali za provazy ve vesnickém kostele tak mocně, jako by chtěli kovové Boží hlasy svými mladými pěstmi strhnout z věže.

Již dlouho nebyl dům Boží tak zaplněn, i poslední místa jsou obsazena. Na všech tvářích je možno pozorovat výraz velké radosti. Již mnoho týdnů

nestál u oltáře kněz, od doby, co jakobíni vyhnali faráře, který odmítl přísahu. Slavil mše se svými ovečkami kdesi v lesích. Ale dnes opět hoří svíce, znovu znějí zvony, novokněz přišel do svého rodiště sloužit primiční mši svatou.

Pohledy mužů i žen se stále stácejí k první lavici. Klečí tu šedovlasý sedlák Courdin, s tvrdými rukama složenýma k vroucí modlitbě, a vedle jeho žena, které mezi prsty protékají zrnka růžence. Selka stále hledí na hvězdami korunovaný obraz nebeské Královny nad oltářem a mezi zdrávasy šeptají její rty stále znovu:

„Svatá Matko, učiň ho šťastným! Drž nad ním svou ruku, milá Panno Maria!“

Mezitím si v sakristii obléká novokněz Petr Courdin posvátná roucha.

„Ó Pane, který jsi řekl, mé jho je sladké a mé břímě je lehké, dej ať jho a břímě nosím tak, abych dosáhl tvé milosti!“ Tak se modlí jeho rty, když si obléká ornát. Jeho ruce již sahají po kalichu, když do dveří sakristie vtrhne starosta Coussay, kterého před krátkým časem ustanovili revolucionáři. Vzrušeně vypadne na novokněze s otázkou:

„Kdo vás vysvětil na kněze?“

„Předložil jsem svému faráři potřebné doklady,“ odpoví Courdin klidně, „to vám musí stačit.“

„No uvidíme,“ soptí místní vládce, který, jak se zdá, je z celé situace bezradný. Novokněze

ještě nikdo nevyzval k přísaze, takže ho není možno pokládat za nepřisežného, kterým zakázali přístup k oltáři. Nervózně kroutil svými vousy, pak sáhne po své tašce a vytáhne z ní nějaký list: „Nejdříve přečtete tuto ceduli!“

„Ano,“ odpoví Courdin, když si letmo prohlédl papír. „Přečtu ji.“

Pak zazní zvonek, varhany spustí a novokněz stoupá po stupních oltáře. Jeho pohled je upřený vpřed až nad svatostánek.

Petr Courdin cítí, že stojí u paty Kalvárie, na počátku namáhavého a strastiplného života, na počátku jediné násilné oběti. Pak však klidně udělá znamení kříže a začne pevným hlasem:

„Introibo ad altare Dei – Přistoupím k Božimu oltáři!“ A ministranti mu jasně a vesele odpoví: „K Bohu, který mě obveseluje od mého mládí.“ A kněz dále pokračuje: „Zjednej mi právo, Bože, rozhodni mou při proti bezbožnému lidu, vysvobď mě od člověka nespravedlivého a lstivého!“

Nezni tu opět nenávistná píseň jakobínů jako v den jeho svěcení: „Kněze na lucerny“?

Nehučí všechno sprostáctví a lidská zášť jako nesmírný kalný příval proti mladému Božímu muži u oltáře? Zmocňuje se ho jakási tajemná úzkost. Jako by ho železná ruka chytla za srdce. Jak může on, bezbranný kněz, jehož jedinou zbraní je slovo a Boží láska, obstát proti světu, nenávisti a sprostáctví, které se proti němu vzpíná? Nebude zítra, až odmítne přísahu, i on potupený a pronásledovaný jako jeho starší spolubratři? Co vlastně chce ten zástup vyvrhelů, který se postavil proti armádě revolucionářů?

Ale tu opět slyší Petr Courdin veselý hlas svých ministrantů: „Důvěřuj v Boha. Zase ho budu chválit. On je můj Spasitel a můj Bůh!“

(Pokračování)

KŘESŤANSKÉ REKORDY

Američan Arthur Blessit ušel od roku 1969 s dřevěným křížem na bedrech pěšky 55 000 km. ● Nejvěrnější ministrant je Ir Tommy Kinsela. Začal ministrovat jako jedenáctiletý v roce 1917 a až do své smrti 1. dubna 1999 ministroval 81 let bez přerušení ve farním kostele Božského Vykupitele v Bray. ● Ještě o dva roky déle hrála v kostele varhanice Florence Gunnerová v hrabství Worcestershire. ● Novozélandanka Carolyn Ann Aish složila hymnus o 754 strofách. ● Největší kostel stojí na Pobřeží slonoviny. Katolická bazilika Panny Marie Královny míru v Yamousoukro pojme 30 000 věřících, míst k sezení je 7000.

**PROF. ThDr. VÁCLAV WOLF
ZŮSTÁVÁ NADÁLE NA KTF UK**

Po negativním vyjádření Kongregace pro katolickou výchovu nastupuje třetí fáze kauzy, a to soudní řízení u Apoštolské signatury Sv. stolce v Římě, kde se prof. Wolf může dovolat práva. Do rozhodnutí tohoto nejvyššího církevního soudu může prof. Wolf dále pokračovat v pedagogické činnosti na KTF UK.

**Dominikánský klášter v Olomouci srdečně zve
na čtvrtěční přednášky u dominikánů**

I. cyklus – čtvrtek 6. března, 3. dubna, 8. května a 5. června 2003 – **Úvod do studia sv. Tomáše Akvinského**, přednáší P. Štěpán M. Filip OP.

II. cyklus – čtvrtek 13. února, 13. března, 10. dubna, 15. května, a 12. června 2003 – **Církev a stát**, přednáší P. Damián Němec OP.

III. cyklus – čtvrtek 20. února, 20. března, 22. května a 19. července 2003 – **Katecheze o modlitbě**, přednáší P. Antonín Krasucký OP.

IV. cyklus – čtvrtek 27. února, 27. března, 24. dubna, 29. května a 26. června 2003 – **Zjevení – Církev – víra**. Kapitoly z fundamentální teologie přednáší P. Tomáš Pospíšil OP.

Zve vás také na cyklus přednášek Jiřího Fuchse **Úvod do filosofie**, které se budou konat **každou druhou středu** v měsíci (12. února, 12. března, 9. dubna, 14. května a 11. června 2003).

Všechny přednášky se uskuteční od 19.30 hod. v přednáškovém sále kláštera (vchod ze Slovenské ulice 14).

**NABÍDKA DUCHOVNÍCH CVIČENÍ
NA ROK 2003 – I. POLOLETÍ**

Základní informace o rezervovaných termínech

Vedení cvičení: P. Ing. Stanislav Weigel, Nad Bertramkou 10, 150 00 Praha 5, Smíchov, tel.: 251 566 589 ● **Zahájení:** v pátek v 18.00 hod. ● **Ukončení:** v neděli ve 13.00 hod. ● Přihlášky v místě konání.

Rezervované termíny

Velehrad, 14. 3. – 16. 3. 2003: „Panna Maria – cesta ke krásě života“ ● **Místo konání:** Poutní a exerciční dům Stojanov, 687 06 Velehrad, tel.: 572 571 420.

Sv. Hostýn, 9. 5. – 11. 5. 2003: „Panna Maria – cesta ke krásě života“ ● **Místo konání:** Exerciční dům, Sv. Hostýn 115, 768 51 Bystřice pod Hostýnem, tel.: 573 381 693.

Dohodnuté termíny (během víkendů)

Nabídka duchovních obnov pro farnosti

Výstavy: možnost provedení výstav duchovního umění
Promítané pásmo: podle výběru

Nabídka duchovní obnovy rodin

Téma: „Nový životní styl“ ● **Promítané pásmo:** „Domov“

Nabídka duchovní obnovy mládeže

Téma: „Cestou krásy života“ ● **Promítané pásmo:** podle výběru

Nabídka mariánských večeřadel

Večeřadla: možnost založení nových večeřadel a duchovní podpory stávajících ● **Promítané pásmo:** „Znamení času“

**DUCHOVNÍ CVIČENÍ V ROCE 2003
NA VELEHRADĚ – STOJANOVĚ**

20. 2. – 23. 2. – duchovní cvičení pro snoubence (P. Jakub Berka OPræm.) ● **28. 2. – 2. 3.** – duchovní obnova formou večeřadla (P. Štěpán M. Filip OP) ● **12. 3. – 15. 3.** – duchovní cvičení pro laiky podávající sv. přijímání, pastorační asistenty a pomocníky (P. František Petrík) ● **14. 3. – 16. 3.** – Panna Maria – „Cesta ke krásě“ (P. Stanislav Weigel) ● **18. 3. – 22. 3.** – postní duchovní cvičení (P. Jan Pavlík SJ) ● **23. 3. – 26. 3.** – postní duchovní cvičení (P. Miloslav Kabrda SDB)

Přihlášky zasílejte na adresu: POUTNÍ A EXERCIČNÍ DŮM STOJANOV, Salašská 62, 687 06 Velehrad. Telefon: 572 571 420, 572 571 531, e-mail: velehrad@stojanov.cz; aktuální informace: www.stojanov.cz

Pozn.: Duchovní cvičení připravovaná na zbývající část roku uvedeme v některém z nejbližších čísel Světla.

Liturgická čtení

Neděle 16. 2. – 6. neděle v mezidobí

1. čt.: Lv 13,1-2.45-46
Ž 32(31),1-2.5.11
Odp.: 7 (Tys mé útočiště, zahrneš mě radostí ze záchrany.)

2. čt.: 1 Kor 10,31-11,1
Ev.: Mk 1,40-45

Pondělí 17. 2. – nez. pam. sv. Alexia a druhů

1. čt.: Gn 4,1-15.25
Ž 50(49),1+8.16bc-17.20-21
Odp.: 14a (Přinášej Bohu obět chvály.)
Ev.: Mk 8,11-13

Úterý 18. 2. – ferie

1. čt.: Gn 6,5-8; 7,1-5.10
Ž 29(28),1a+2.3ac-4.3b+9b-10
Odp.: 11b (Hospodin dá požehnání a pokoj svému lidu.)
Ev.: Mk 8,14-21

Středa 19. 2. – ferie

1. čt.: Gn 8,6-13.20-22
Ž 116B(115),12-13.14-15.18-19
Odp.: 17a (Přinesu ti obět diků, Hospodine. Nebo: Aleluja.)
Ev.: Mk 8,22-26

Čtvrtek 20. 2. – ferie

1. čt.: Gn 9,1-13
Ž 102(101),16-18.19-21.29+22-23
Odp.: 20b (Hospodin popatřil z nebe na zem.)
Ev.: Mk 8,27-33

Pátek 21. 2. – nez. pam. sv. Petra Damianiho

1. čt.: Gn 11,1-9
Ž 33(32),10-11.12-13.14-15
Odp.: 12b (Blaze lidu, který si Hospodin vyvolil za svůj majetek.)
Ev.: Mk 8,34-9,1

Sobota 22. 2. – svátek Stolce sv. Petra

1. čt.: 1 Petr 5,1-4
Ž 23(22),1-3.4.5.6
Odp.: 1 (Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.)
Ev.: Mt 16,13-19

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 16. 2.	PO 17. 2.	ÚT 18. 2.	ST 19. 2.	ČT 20. 2.	PÁ 21. 2.	SO 22. 2.
Antifona	919	934	949	964	980	996	1309
Žalm	784	783	783	784	784	784	786
Ranní chvály:							
Hymnus	920	935	949	964	981	997	1310
Antifony	920	935	950	965	981	998	1310
Žalmy	921	936	950	965	981	998	813
Kr. čtení a zpěv	923	938	953	969	985	1001	1310
Antifona k Zach. kantiku	693	1308	953	969	985	1002	1311
Prosby	924	939	953	969	985	1002	1675
Záv. modlitba	693	1308	954	970	986	1309	1311
Modlitba během dne:							
Hymnus	925	940	954	970	986	1003	792
Antifony	925	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	927	943	957	973	989	1006	1311
Záv. modlitba	693	943	957	973	990	1006	1311
Nešpory:							
Hymnus	915	929	944	959	975	991	1008
Antifony	916	929	945	960	976	992	1009
Žalmy	916	930	945	960	976	992	1009
Kr. čtení a zpěv	918	933	947	962	979	995	1011
Ant. ke kant. P. M.	693	694	948	962	979	995	1011
Prosby	918	933	948	963	979	995	1011
Záv. modlitba	693	693	1308	963	980	996	1309
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

Nabídka knih o manželství

John. F. Kippley: MANŽELSTVÍ JE NATRVALO (Základy křesťanského manželství)

Malý průvodce pro snoubence připravující se na svatost manželství. J. F. Kippley vede budoucí manžele k tomu, aby se zabývali rozhodujícími otázkami, které se týkají společného života, a tak předešli chybám, jež by ohrozily jejich štěstí. Odpovědi, které nabízí, vyjasňují povahu opravdového katolického manželství a překážek, jež klade naše kultura a naše vlastní slabost do cesty naplněnému manželství a křesťanskému následování. Autor přistupuje k tématu s fundovaným přehledem v naprostém souladu s učením Církve a s pochopením pro realitu manželských vztahů.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., A5, 144 stran, 89 Kč

Andreas Laun: LÁSKA A PARTNERSTVÍ

Dílo rakouského biskupa a morálního teologa A. Launa, které pojednává o problémech lásky, sexuality a partnerství ve světle nauky evangelia a katolické církve. Autor se nad těmito problémy zamýšlí též ve světle personální filozofie Dietricha von Hildebranda a ukazuje, že nauka církve nebrzdí rozvoj pravých lidských hodnot, ale naopak je chrání a přivádí k plnosti pravého lidství.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., A5, 80 stran, 35 Kč

Christa Meves:

ABECEDA ŠTASTNÉHO MANŽELSTVA

Určeno všem mladým manželským párům a snoubencům, kteří chtějí s nejlepším úmyslem a vůlí začít společný život. Autorka chce, aby jim kniha pomohla nejen ke šťastnému začátku, ale i ke šťastnému pokračování. Na základě poznání různorodých daností muže a ženy případně v budoucnosti manželství těžký a úplně nový úkol – žít v rovnocenném, plnoprávném, a tak kvalitnějším společenství. Abeceda se může na ces-

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24,
771 11 Olomouc 1; e-mail: knihy@maticecm.cz,
tel.: 585 500 431, fax: 585 222 803

tě ke splnění tohoto úkolu, a tím ke šťastnému manželství, stát více než dobrým průvodcem. Kniha je ve slovenštině, vychází s církevním schválením.

Dobrá kniha, brož., zúž. A5, 104 stran, cena 84 Kč

Dr. Henry Cloud, Dr. John Townsend:

HRANICE V MANŽELSTVÍ

Kniha hovoří o lásce – o jejím posilování, rozvoji či nápravě. Zabývá se přitom vymezením hranice osobního vlastnictví ve smyslu vzájemné úcty a ohleduplnosti.

Návrat domů, brož., A5, 214 stran, 215 Kč

Larry Crabb: MUŽ A ŽENA

Kniha reaguje na situaci v Americe, ale může oslovit i evropského čtenáře. L. Crabb zdůrazňuje, že zhubcem partnerského vztahu je egocentrismus. Každý z partnerů obohacuje vztah dle svých dispozic, a to je třeba vzájemně respektovat. Jde o příručku, která ukazuje cestu k manželství bez hořkosti a napětí.

Návrat domů, brož., A5, 170 stran, 163 Kč

James Dobson: RODIČOVSTVÍ CHCE ODVAHU

Určeno rodičům, kteří se trápí nad chováním svých dětí a zápasí s pocity viny. Jsou zde nejen praktické rady, ale i konkrétní příběhy, které vyvolávají úsměv a přinášejí povzbuzení.

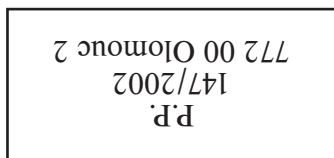
Návrat domů, brož., zúž. A5, 192 stran, 101 Kč

Edith Schaefferová: CO JE RODINA?

E. Schaefferová se zde citlivě vyjadřuje k základním problémům, s nimiž se potýká současná rodina. Ukazuje cestu vzájemné úcty, pochopení a povzbuzování, jejímž základem je nebeský Otec, připravený kdykoliv podat svou pomocnou ruku.

Návrat domů, brož., A5, 180 stran, 86 Kč

TZ

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1